

526

1

Latvijas PĒA
Centrālās valsts Okupācijas revolūcijas
un sociālisma celtņu arhīvs

Tēlnieks

Artūrs Bērnieks
(1886 - 1964)

Fonds N° 526
Apraists N° 1

par 1904 - 1982. gadu

apst.
4538 gr.

1

Latvijas PSR Centrālais Valsts Oktobra revolūcijas un
sociālisma celtniecības arhīvs

Tēlnieks
Artūrs Bērnieks
(1886.-1964.)

Fonds Nr. 526
Apraksts Nr. 1
par 1904. - 1982. gadu

Satura rādītājs

	Lietu Nr.	Lapu Nr.
1. Priekšvārds		
2. Dokumentu sistematizācijas shēma		
3. Personu vārdiskais rādītājs		
4. Saīsināto vārdu saraksts		
5. Izmantotās literatūras saraksts		
6. Radošā darba dokumenti		1-15
7. Rokraksti		16-22
8. Sarakste		23-30
9. Biogrāfiskie dokumenti		31-55
10. Īpašuma un saimnieciskie dokumenti		56-57
11. Savāktais materiāls		58-60
12. Materiāli par A.Bērnieku		61-64
13. Fotografijas		65-74
14. Dokumenti par Rūtu Brūku (meitu)		75

Priekšvārds

I

Artūrs Bērnieks dzimis 1886.gada 5.oktobrī Duntē pagasta mežsarga ģimenē. Beidzis Liepupes draudzes skolu, pāris gadus mācās Rīgā Pētera-Pāvila skolā, tad apgūst koktēlniecību pie kokgriezēja K.Zālefelda, kur 4 gadus pavada viņa studijā. Vēlāk nodarbojas ar glezniecību, mācīdamies un papildinādamies pie J.Jaunsudrabiņa, J.Madrnieka, K.Štrāla, J.Rozentāla.

Pirmo reizi A.Bērnieks piedalījās Latvijas mākslas darbu izstādē 1910.gadā.¹

1911.gadā viņš piedalījās izstādē Rīgā ar saviem dekoratīvajiem kokgriezumiem un izpelnās bronzas medaļu. Tajā pašā gadā Valmierā Kauguru lauksaimniecības un rūpniecības izstādē jauno mākslinieku apbalvo ar zelta medaļu un Jaunjelgavā ar sudraba medaļu. 1911.gada rudenī piedalās arī pirmajā latviešu mākslinieku darbu izstādē.²

1912.g. A.Bērnieks apprecas ar Martu Dreiku un aizceļo uz 2 gadiem uz Maskavu, kur mākslas dzīvē smeļ daudz ierosmes.

No 1915. - 1917.g. A.Bērnieks strādā par zīmēšanas skolotāju Gaļičā (Kostromas guberņā) un no 1917.g. aizceļo uz Sibīriju, kur Krasnojarskā ir zīmēšanas skolotājs dzelzceļnieku ģimnāzijā.

Blakus pedagoga darbam Bērnieks strādā arī mākslai. Galvenie Sibīrijas laika darbi aizceļojuši uz ārzemēm.1919.gadā A.Bērnieks kā brīvprātīgais iestājas Troicas strēlnieku pulkā. 1919.g. rudenī Bērnieks izgriež burtus un klišējas pirmai Sibīrijas latviešu ābecei. 1920.gadā A.Bērnieks kopā ar ģimeni - sievu un 3 meitām atgriežas dzimtenē.

¹ F - 526, lieta Nr. 63, l.5

² F- 526, lieta Nr. 62, l.2

4

Rīgā A.Bērnieks nodibina kaktēlniecības studiju un darbnīcu. Šajā laikā saraksta grāmatu "Pirmais grieziens kaktēlniecībā."¹

1925.g. A.Bērnieks sarīko savu 15 darba gadiem veltīto izstādi, bet 1937.g. - 25 darbības gadiem jubilejas izstādi.

Intensīvākais Bērnieka darbības posms noritējis pirmspadomju laikā. Mākslinieks gatavojis daudzām iestādēm un organizācijām koka, gipša, cementa un metāla gērboņus un rotājumus.

Veselai rindai studentu korporāciju ir Bērnieka veidoti vāpeņi.

1935.gadā A.Bērnieka darbi tiek izstādīti Vispasaules mākslas izstādē Briselē, par kuriem mākslinieks iegūst lielo zelta medaļu un goda laureāta diplomu.

1937.gadā A.Bērniekam piešķir diplomu par piedalīšanos Starptautiskā mākslas un tehnikas izstādē Parīzē.

Pēdējos gadu desmitos A.Bērnieks pievēršies lauku darba tematikai un miniatūrām kompozīcijām dzintarā un kaulā. Visos Bērnieka darbos atspoguļojas naivums, fantastisks pirmatnīgums ("Ūziņš", "Veļu māte"), jo mākslinieks nostājas cilvēku priekšā kā dziļš tautas mitoloģijas izpratējs un atveidotājs.

1950.gadā A.Bērnieks piedalās III Baltijas valstu tēlniecības izstādē.

1961.g. sarīko 50 darba gadiem veltīto personālizstādi. A.Bērnieks miris 1964.gada 30.oktobrī.

¹ F - 526, lieta Nr. 63, l.5

II

Tēlnieka Artūra Bērnieka biogrāfiskos un radošā darba dokumentus valsts glabāšanā nodeva meita Rūta Broka 1987.gadā (LPSR Ministru Padomes GAP CEPK 03.04.87. sēdes protokols Nr.4).

Valsts glabāšanā pieņemti 446 biogrāfiskie un radošā darba dokumenti nesakārtotā veidā. Lielākais biogrāfisko un radošo dokumentu apjoms attiecas uz pirmspadomju periodu. Citās republikas valsts glabātuvēs A.Bērnieka dokumenti neglabājas.

Radošo dokumentu apjoms neliels, jo nav saglabājies.

Personu fonda apstrāde sāka 1989.gada janvārī. Veikta dokumentu vērtības ekspertīze un tehniskā apstrāde. Izveidotas 75 lietas, sastādīts apraksts Nr.1 par 1904.-1982.gadu.

Dokumenti sistematizēti pamatojoties uz sistematizācijas shēmu, grupās - pēc nomināli - hronologiskā principa. Zīmējumi sistematizēti pēc žanriem.

Dokumentu aprakstīšanas gaitā sastādīts dokumentos minēto personu vārdiskais rādītājs, ņemot vērā personas nozīmību, radniecības pakāpi, kontaktu biežumu.

Vecākā arhiviste

S.Drēgere

1989.g. 7.aprīlī

P R I E K Š V Ā R D S
(turpinājums)

1993. g. tika papildināts tēlnieka ARTŪRA BĒRNIEKA fonds, EDVARDAI ŠMITEI dāvinot Latvijas Valsts arhīvam A.BĒRNIEKA vēstules LĪZEI DZEGUZEI (dāvinājuma līgums 13.04.1993., LVA EPK protokols Nr.2 27.04.1993.).

Valsts glabāšanā tika pieņemti 88 dokumenti nesakārtotā veidā.

1993.g. tika veikta dokumentu vērtības ekspertīze un aprakstīšana. Pavisam izveidotas 4 lietas par 1937.-1940.g., kas pievienotas aprakstam Nr.1.

Priekšvārdus sastādīja:

Aprakstīšanas sektora
vadītāja

A.CATLAKA

Dokumentu sistematizācijas shēma

1. Radošā darba dokumenti.
 - 1.1. Zīmējumi, skices, uzmetumi.
 - 1.2. Lietišķās mākslas priekšmetu zīmējumi un skices.
 - 1.3. Gleznu fotogrāfijas.
 - 1.4. Tēlniecības darbu fotogrāfijas.
 - 1.5. Izstāžu afišas.
 - 1.6. Katalogi un ielūgumi.
 - 1.7. Atsauksmju grāmatas.
2. Rokraksti.
 - 2.1. A.Bērnieka dzejoļi.
 - 2.2. Runas teksts.
 - 2.3. Gleznu un skulptūru saraksti.
 - 2.4. Vēstules un iesniegumi, to melnraksti.
3. Sarakste.
 - 3.1. Sarakste ar iestādēm un organizācijām radošā darba un sadzīves jautājumos.
 - 3.2. Latviešu kultūras darbinieku vēstules.
 - 3.3. Draugu, paziņu un novadnieku vēstules.
 - 3.4. Meitas R.Brokas vēstules.
 - 3.5. Nenoskaidrotu autoru vēstules.
4. Biogrāfiskie dokumenti.
 - 4.1. Darba grāmatīņa.
 - 4.2. Personas apliecības.
 - 4.3. Goša apliecības un diplomī.
 - 4.4. Piezīmju grāmatīņas.
 - 4.5. Vizītkartes.
 - 4.6. Zīmēšanas tehnikas kursu statūti.
 - 4.7. Apsveikumi.
 - 4.8. Veltījumi A.Bērniekam.
 - 4.9. Ielūgumi.
 - 4.10. Izziņas par veselības stāvokli.
 - 4.11. Līdzjūtības R.Brokai.

5. Īpašuma un saimnieciskie dokumenti.

- 5.1. Dokumenti par nekustamo īpašumu Duntē.
- 5.2. Kvītis, rēķini.

6. Savāktais materiāls.

- 6.1. Emīla Dārziņa kaps - fotogrāfija.
- 6.2. Atklātnes - darbam savāktās.

7. Materiāli par Artūru Bērnieku.

- 7.1. Žurnālu, laikrakstu izgriezumi - raksti, recenzijas u.c. par A.Bērnieku.

8. Fotogrāfijas.

- 8.1. A.Bērnieka individuālās fotogrāfijas, grupu fotogrāfijas.
- 8.2. A.Bērnieka fotogrāfijas I Pasaules kara laikā.
- 8.3. Jubileju, personālizstāžu atklāšanas fotogrāfijas.
- 8.4. Radnieku fotogrāfijas.
- 8.5. Draugu, paziņu, mākslinieku fotogrāfijas.

9. Dokumenti par Rūtu Broku (meitu).

- 9.1. Vēstules R.Brokai.

Personu vārdiskais rādītājs

B.Aide	- 27
K.Baltgailis	- 27
R.Broka (meita)	- 29
A.Bromulds	- 15, 27, 29
A.Cīrulis	- 15
O.Eglītis	- 26
V.Eglītis	- 15
K.Fridrihsons	- 15
O.Grāvītis	- 27
K.Grigulis	- 15
M.Grīnberga	- 26
E.Jurķelis	- 15
K.Jēkabsons	- 44
Ed.Kalniņš	- 15
G.Kārklīņa	- 15, 27, 75
L.Kokle	- 15
J.Kurlis-Kurle	- 26
M.Krodere	- 27
Kikuts	- 27
M.Lange	- 15
J.Lūmanis	- 48
J.Madernieks	- 15, 52
K.Miesnieks	- 15
R.Miķelsons	- 51
J.Pauluks	-15
J.Pīpurs	- 27, 50
J.Pujāts	- 15
J.Rapa	- 23
L.Reinholde	- 15, 27, 49, 51, 75
Fr.Rokpelnis	- 15
J.Siliņš	- 15
J.Skulme	- 27
U.Skulme	- 15
K.Sūniņš	- 15

G.Škilters	- 15
A.Štrāls	- 15
K.Štrāls	- 15, 27
J.Tilbergs	- 15
V.Tone	- 15
P.Upītis	- 15
R.Valnere	- 27
Ed.Virza	- 15
I.Zeberiņš	- 15
U.Zemzaris	- 15, 27, 46, 75

1071

Saīsināto vārdu saraksts

- p. - papīrs
- z. - zīmulis
- akv. - akvarelis

Izmantotās literatūras saraksts

1. Latvijas padomju enciklopēdija.
"Galvenā enciklopēdijas redakcija", R., 1981.

2. Metodiskie norādījumi par radošo darbinieku
personu fondu dokumentu kārtošanu un aprakstīšanu.
LPSR CVORA, 1976.

Lietas Nr.	Nosaukums	Dati	Lapu skaits	Piezīmes
1	2	3	4	5
1.	Lucifers p., tuša		3	
2.	Zīmējumi p., zīm., akv., vaska krītiņi	b/d	3	
3.	Portretu skices un uzmetumi p., zīm.	1910; b/d	6	
4.	Alegorisku zīmējumu skices p., zīm.	b/d	9	
5.	Darba zīmējums un novilkums p., linogriezums (?)	b/d	2	
6.	Atklātņu zīmējumi un ex libris p., zīm.	1910; 1951.	3	
7.	Heraldikas zīmējums un uzmetums p., zīm.	b/d	2	
8.	Dažādu ainavu skices p., zīm., tuša	b/d	9	
9.	Lietišķās mākslas priekšmetu, dekoratīvo rotājumu, mēbeļu zīmējumi un skices p., zīm., tuša	b/d	11	
10.	A.Bērnieka gleznu fotogrāfijas	padsmities 1920-tie gadi	20	
11.	A.Bērnieka tēlniecības darbu fotogrāfijas	1911.- 1961.	35	
12.	A.Bērnieka izstāžu afišas	1916.- 1961.	6	
13.	A.Bērnieka personālizstāžu kataloģi, ielūgumi un ieejas biļete	1925; 1961.	8/16	
14.	Izstāžu katalogi, kurās piedalījies A.Bērnieks	1935- 1937	2/50	
15.	A.Bērnieka personālizstāžu apmeklētāju saraksti un atsauksmju grāmatas	1925.- 1961.	4/65	

1	2	3	4	5
<u>2. Rokraksti.</u>				
16.	A. Bērnieka dzejoļi. Nepublicēti.	1905.- 1937; 1958	44	
17.	A. Bērnieka runas teksts drauga bērēs	b/d	1	
18.	Gleznu, skulptūru saraksts	1905.-1907.	1/6	
19.	A. Bērnieka pārdoto gleznu saraksts	[padsmitie- 20-tie gadi]	1/4	
20.	A. Bērnieka atklātne meitai Saulei Bērniecei	1936.g. 26. marts	1	
21.	A. Bērnieka vēstule un iesnie- gumu melnraksti iestādēm rado- šā darba jautājumos	1960.-1962.	6	
22.	A. Bērnieka iesniegumi un melnraksti iestādēm sadzīves un pensijas jautājumos	1946.-1948.	4	
<u>3. Sarakste.</u>				
23.	Sarakste ar iestādēm rado- šā darba jautājumos	1919.-1938.	29	
24.	Tas pats	1951.-1964.	9	
25.	Sarakste ar iestādēm sadzī- ves jautājumos	1923.-1963.	20	
26.	Latviešu mākslinieku un kultūras darbinieku vēstules	1911.-1944.	5/5	
27.	Latviešu padomju mākslinie- ku un kultūras darbinieku vēstules	1952.-1963.	49/54	
28.	Draugu, paziņu un novadnie- ku vēstules	1910.-1963.	15/18	
29.	A. Bērnieka meitas R. Brokas vēstules	1951., 1963.	2	
30.	Nenoskaidrotu autoru vēstules	1917.; 1956.	2	
<u>4. Biogrāfiskie dokumenti.</u>				
31.	Darba grāmatīņa	1955	1/2	

1	2	3	4	5
32.	Personas apliecības, apliecības par sabiedrisko darbību, biedra kartes, izziņas, mandāti	1919.- 1963.	18/40	
33.	Pensijas grāmatīņa un apliecība	1948, 1955.	2/47	
34.	Apliecība par I godalgas-sudraba medaļas piešķiršanu Seces un Skrīveru - Aizkraukles Lauksaimniecības biedrības sarīkotā izstādē	1911.	1	
35.	Valsts un Ministru Prezidenta pateicība par grāmatas "Pirmais grieziens koktēlniecībā" pie-sūtīto autora eksemplāru.	26.11.36.	2	
36.	Apliecība un krūšu nozīme par pie-dalīšanos un lielās zelta meda-ļas iegūšanu Vispasaules mākslas izstādē Briselē.	1935.	1	
37.	Goda laureāta diploms par iegūto zelta medaļu Vispasaules mākslas izstādē Briselē.	1935.	1	
38.	Diploms par piedalīšanos starp- tautiskā mākslas un tehnikas izstādē Parīzē.	1937.	1	
39.	Piezīmju grāmatīņas un atsevišķas piezīmju lapas.	1920-tie- 1950-tie	62	
40.	A.Bērnieka vizītkartes	1911;1932.	2	
41.	A.Bērnieka zīmēšanas tehnikas kursu statūti	1920-tie	2	
42.	Burtnīca ar A.Bērnieka bērnu zīmējumiem.	padsmitie gadi	1/2	
43.	Apsveikumi 15 darba gadu jubilejā	1925.g.okt.	6	
44.	Apsveikumi 25 darba gadu jubilejā	1936.g.okt.	18	
45.	Apsveikumi 70 gadu jubilejā	1956.g.okt.	7	
46.	Apsveikumi 75 dzīves un 50 darba gadu jubilejā	1961.g.okt.	21	
47.	Dzimšanas dienu, vārda dienu un Jaungada apsveikumi	1936.-1964.	17	
48.	A.Bērnieka portrets. Jura Lūmaņa zīmējums.	1907.	1	

1	2	3	4	5
49.	L.Reinholdes dziesma "Ceriņzieds" ar veltījumu A.Bērniekam.	1957.	2	
50.	J.Pipura akvarelis "Tadžikijas kalni rudenī" ar veltījumu A.Bērniekam.	1964.	1	
51.	Ielūgumi uz izstādēm, sarīkojumiem u.c. pasākumiem.	1956.-1964. 1919.-1927.	6	
52.	J.Madernieka izstādes katalogs ar autogrāfu	1951.	1/15	
53.	Vizītkartes	padsmities- 1930-tie g.	14	
54.	Izziņas par veselības stāvokli.	1941.-1957.	5	
55.	Līdzjūtības Rūtai Brokai sakarā ar tēva nāvi.	1964.	4	
56.	<u>5. Īpašuma un saimnieciskie dokumenti</u> Dokumenti (akts par zemes īpašuma tiesībām, tās renti, apdrošināšanu) par nekustamo īpašumu Duntē	1922.-1937.	7	
57.	Kvītis, rēķini.	1913.-1942.	14	
	<u>6. Savāktais materiāls</u>			
58.	Emīla Dārziņa kapa fotogrāfija.	18.08.40.	1	
59.	Latvijas valsts gērbonis - atklātne	b/d	1	
60.	Studentu korporācijas gērbonis-fotogrāfija	b/d	1	
	<u>7. Materiāli par Artūru Bērnieku</u>			
61.	Raksti laikrakstos un žurnālos par A.Bērnieka personālizstādi.	1925.g. okt.-nov.	29	
62.	Tas pats	1936.	8	
63.	Raksti par A.Bērnieku - laikrakstu un žurnālu izgriezumi.	1921.-1938. 1964.	19	
64.	Laikrakstu izgriezumi, kuros pieminēts A.Bērnieks.	1921.-1938.	12	
65.	<u>8. Fotogrāfijas.</u> A.Bērnieka individuālās fotogrāfijas, 1904.-kā arī ģimenes locekļu vidū ar vecākiem, māsām, brāļiem, sievu.	1920-tie	13	

1	2	3	4	5
66.	A.Bērnieka fotogrāfijas 1.Pasaules kara laikā Sibīrijā.	1918.-1919.	4	
67.	A.Bērnieka individuālās un grupu fotogrāfijas.	1930-tie- 1940-tie g.	36	
68.	A.Bērnieka 50 gadu jubilejas fotogrāfija	1936.g.okt.	1	
69.	A.Bērnieka individuālās un grupu fotogrāfijas.	1950-tie- 1960-tie	30	
70.	A.Bērnieka 70 gadu jubilejas fotogrāfijas /Duntes "Ķekatās"/	1956.g. 5.okt.	26	
71.	A.Bērnieka personālās izstādes atklāšanas fotogrāfijas.	1961.	29	
72.	A.Bērnieka radu fotogrāfijas /sieva, meitas, māsa/.	1911.-1931.	7	
73.	A.Bērnieka draugu, paziņu, mākslinieku fotogrāfijas.	1907.-1940.	5	
74.	A.Bērnieka mākslinieka K.Miesnieka 70 gadu jubilejas svinību fotogrāfijās.	1957.g. 31.janv.	9	
<u>9.Dokumenti par Rūtu Broku /meita/ .</u>				
75.	Vēstules R.Brokai /G.Kārklīņa, L.Reinholde, U.Zemzaris/.	1961.-1982.	10/11	

Aprakstā ierakstītas 75 /septiņdesmit piecas/ lietas no Nr.1 līdz Nr.75.

Aprakstu sastādīja:
vec.arhīviste

S.Drēgere

1989.g. 5.aprīlī

Tēlnieks ARTŪRS BĒRNIĒKS (1886.-1964.)

Fonds Nr.526

Apraksts Nr. 1 (turpinājums)
par 1937.-1940. gadiem

APSTIPRINĀTS
ar Latvijas VA BPK
21.04.1994.g.
sēdes protokolu Nr.

Nr.p. k.	Lietas nosaukums	Laiks	Lapu skaits	Piezīmes
76.	A.BĒRNIĒKA vēstules LĪZEI DZEGUZEI. A.BĒRNIĒKA dzejolis "KOLĒGI"- veltījums L.DZEGUZEI.	1937.	6/9	
77.	A.BĒRNIĒKA vēstules LĪZEI DZEGUZEI. L.DZEGUZES vēstules A.BĒRNIĒKAM melnraksts.	1938.	33/55	
78.	A.BĒRNIĒKA vēstules LĪZEI DZEGUZEI. A.BĒRNIĒKA vēstules L.DZEGUZES māsām - A.KOCIŅAI, APSĪTEI.	1939.	34/51	
79.	A.BĒRNIĒKA vēstules LĪZEI DZEGUZEI.	1940.	15/26	

Apraksta Nr.1 turpinājumā iekļautas 4 (četras) lietas no
Nr. 76 - Nr. 79 par 1937.-1940. gadiem.

Apraksta turpinājumu sastādīja

Aprakstāšanas sektora
vadītāja

A.CATLAKA

Noslēguma ierakstu apliecinu:

Kultūras dokumentu
nodaļas vadītājs

M.BRANCIS

Aprakstā 79 (septiņdesmit
deviņas) lietas Nr. 1-79
1994. g. 9. 05
LVA arhivists *Lindē*

Aprakstā 18 (astotņpadsmit)

numurētas lapas

Tai skaitā

titullapa 1 lapa

satura rādītājs 1 lapa

priekšvārds 4 lapa

systematisācijas

shēma 2 lapa

rādītāji 4 lapa

1994. 27. 04.

LVA Lindell